

Kestävän kehityksen toimintakertomus 2023

Etelä-Karjalan kansalaisopisto

Elisa Olkkonen, akryylimaalaus

Sisällys

1 Johdanto.....	3
2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa.....	3
2.1 Erityisteema ja tapahtumat	4
2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus	10
2.3 Hanketyö	11
2.4 Viestintä.....	11
2.5. Opetus	12
3 Arviointi.....	16
3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa	16
3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa	18
4 Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma 2024	21

1 Johdanto

Etelä-Karjalan kansalaisopisto (EKKO) on sertifioitu kestävän kehityksen oppilaitos. Kestävän kehityksen periaatteet ovat mukana kaikessa opiston toiminnassa; kursseilla, tapahtumissa, yleisöluennoilla ja fyysisessä ympäristössä. EKKOn kestävän kehityksen toimintakertomuksessa kuvataan vuoden aikana opistossa toteutunutta kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista toimintaa ja arvioidaan toiminnassa onnistumista. Lisäksi toimintakertomukseen sisältyy kestävän kehityksen toimintasuunnitelma seuraavalle vuodelle.

Kestävän kehityksen pysyvinä teemoina olivat edellisvuoden tavoin:

1. Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus
2. Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi
3. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
4. Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet
5. Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys
6. Energia ja vesi

Lukuvuoden 2022-2023 erityisteema *Hyvinvointia luonnolle, luonnossa ja luonnosta* ja lukuvuoden 2023-2024 erityisteema *Maailma ympärillämme* toteutuivat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa monin eri tavoin.

Syyskauden alussa järjestettiin Kestävästi yhdessä -teemaviikko, johon kuului luentoja, keskustelua kaupunkiluonnon monimuotoisuudesta sekä kierrätystyöpajoja.

Kestävän kehityksen koordinaattorina toimi kädentaito- ja taideaineiden vastuuopettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen ohjaus- ja toimintaryhmät jatkoivat toimintaansa. Kestävän kehityksen mukaista toimintaa käsiteltiin myös opiston opiskelijaraadissa.

2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa

Seuraavassa EKKOn kestävän kehityksen mukaista toimintaa kuvataan a) erityisteeman ja tapahtumien b) hyvinvoinnin ja turvallisuuden, c) hanketyön, d) viestinnän sekä e) opetuksen esimerkeillä.

2.1 Erityisteema ja tapahtumat

Keväällä 2023 opiston toiminnassa huomioitiin lukuvuoden kestävä kehityksen erityisteemaa *Hyvinvointia luonnolle, luonnossa ja luonnosta*. Lukuvuoden 2023–2024 kestävä kehityksen erityisteema on puolestaan *Maailma ympärillämme*. Teeman kautta haluttiin nostaa näkyviin paitsi ympäristön tilaa ja luonnon hyvinvointia, myös ihmisten yhdenvertaisuutta, kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta sekä vaikuttamisen mahdollisuuksia lähellä ja kaukana. Teema näkyi läpi vuoden eri tavoin niin opetuksessa, tapahtumissa ja opiskelijoiden kurssitöissä.

EKKOn kevätnäyttelyitä järjestettiin usean vuoden tauon jälkeen lähitilaisuuksina. Lappeenrannan kevätinäyttelyssä opistotalolla 21.–23.4.2023 oli erittäin runsaasti opiskelijoiden töitä lukuvuoden 2022–2023 taideaineiden ja kädentaitojen kursseilta. Teema *Hyvinvointia luonnolle, luonnossa ja luonnosta* näkyi vahvasti näyttelyn töiden aiheissa ja toteutuksessa – osa opiskelijoiden töistä oli tehty hyödyntäen kierrätysmateriaaleja. Näyttelyn yhteydessä esiintyi myös harmonikkaryhmä Virve Jääskeläisen johdolla. Luumäen kurssien kevätinäyttelyn 15.–16.4.2023 yhteydessä pyrittiin lisäämään vuorovaikutusta paikallisesti ja tilaisuudessa olikin kahvitarjoilu ja EKKOn esittelypiste kävijöille. Taiteen perusopetuksen opiskelijoiden töille oli erillinen näyttelynsä Taavetin kirjastolla 18.3.–13.4.2023.

Vuoden 2023 kuluessa EKKOssa oli näyttelyiden lisäksi useita tapahtumia, joiden tavoitteena oli lisätä opiskelijoiden ja muiden kuntalaisten matalan kynnyksen osallistumista ja vuorovaikutusta. Kierrätysteemaiseen EKKOn kevätpäivään 27.5.2023 oli mahdollista varata maksuton kirpputoripaikka ja elokuussa 2023 kokeiltiin aiempaa laajempaa avointen ovien tapahtumaa maksuttomine kurssimaistiaisineen.

Ystävänpäivänä muistettiin perinteiseen tapaan opiston pitkäaikaisia eri ainealojen opiskelijoita (10) lahjakortein ja digitaalisin Opistokonkari-merkein. Opistokonkari-merkki on EKKOn ideoima ja luoma. Se on tunnustus innokkaalle ja sitoutuneelle vapaan sivistystyön opiskelijalle. Merkin tarkoitus on kannustaa opiskelijaa eteenpäin omaehtoisen oppimisen polulla. Merkin saaja on sitoutunut ja innokas vapaan sivistystyön opiskelija, joka luo hyvää opiskeluilmapiriä ryhmässään ja kunnioittaa EKKOn arvoja – tasa-arvoa, yhteisöllisyyttä ja avoimuutta. Yhteisölliseksi tapahtumaksi on muodostunut myös loppusyksyn avoin joulukorttien askartelupaja osana Joulupostia ikäihmiselle -kampanjaa.

Syksyn 2023 iso tapahtuma oli *Hyvinvointia kestävästi -viikko* 25.–29.9, jossa kestävä tulevaisuuden teemoja käsiteltiin niin paneelikeskustelussa lähiluonnon monimuotoisuudesta kaupungissa,

planetaarisen ruokavalion luennolla sekä tapahtuman pääpuhujan Arto O. Salosen kaikille avoimella luennolla aiheesta Hyvä elämä kriisiytyvässä ajassa. *Maailma ympärillämme* -eritysteema näkyi Euroopan kieltenpäivän 26.9. kieliesittelyissä Lehtitalon opetustiloissa sekä kierrätysaiheisessa japanilaista sashiko-paikkausperinnettä esittelevässä työpajassa. Tapahtuma jalkautui opiston ulkopuolelle, sillä tapahtumia järjestettiin Lehtitalon lisäksi Lappeenrannan kirjastolla, Kulttuuritila Nuijamiehessä ja Yhteisöotalolla.

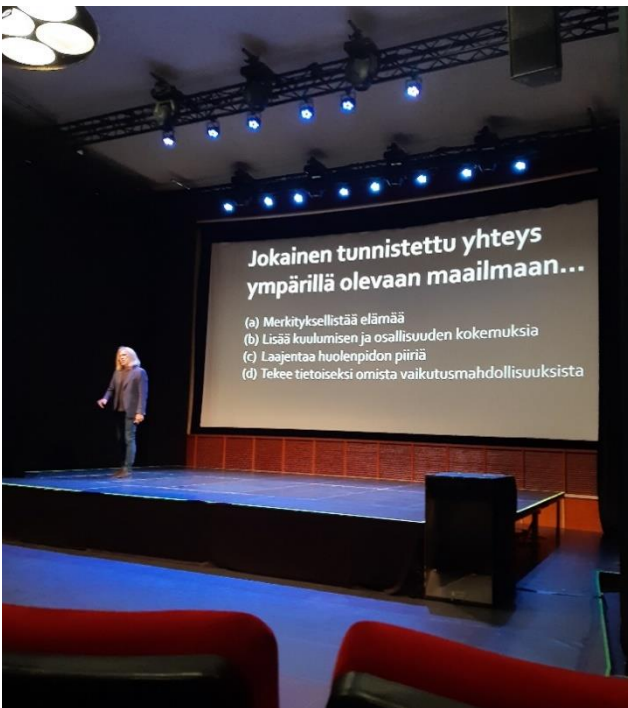
Kuva 1. Kestävästi yhdessä -teemaviikon työpajassa tutustuttiin sashiko-tekniikkaan.

Kuva 2. EKKOn avointen ovien ohjelma sisälsi jumppatuokion opistotalon pihalla.

Kuva 3. Nyöripunonnan esittelyä Lappeenrannan Wanhan kaupungin festivaaleilla.

Kuva 4. Professori Arto O. Salonen luennoi Kulttuuritila Nuijamiehessä

Vuonna 2023 EKKO osallistui erityisen aktiivisesti yhteistyötahojen järjestämiin tapahtumiin. Heinäkuussa EKKO oli ensimmäistä kertaa mukana Wanhan kaupungin festivaaleilla ja Sataman valoissa elokuussa EKKOn teltalla Anna-Maija Jokinen esitteli mosaiikkityötekniikoita kierrätysmateriaaleja hyödyntäen. Yhteistyötä korkeakoulujen suuntaan tehtiin osallistumalla LUTin ja LABin uusien opiskelijoiden Welcome Fair -tapahtumaan 1.9.2023.

Taiteen perusopetus osallistui keväällä Kotkaniemessä järjestettyyn Paras linnunpönttö -kisaan. Kuvataide/Käsityö 2 ryhmän (5.–8.-luokat) tekivät luonnoksia puutöiden opettaja Tero Hulkkoselle, joka valitsi toteutettavan pöntön ja valmisti sen. Opiskelijat viimeistelivät sen käyttäen

mahdollisimman paljon kierrätysmateriaalia: vanhaa puuta, ylijäämämaalia ja puuvahaa sekä jäätelötikkuja. Opettaja Tiinalotta Särmölä ripusti pöntön Kotkaniemen lähimetsään. Kotkaniemi on Luumäellä sijaitseva maatila, joka oli Suomen presidentti P. E. Svinhufvudin eli Ukko-Pekan pitkäaikaisin koti.

Kuva 5. Luonnos linnunpönttöä varten

Kuva 6. Valmis pönttö

Kuva 7. Linnunpönttö Kotkaniemen lähimetsässä

Vuonna 2023 EKKO oli järjestämässä ja mukana seuraavissa näyttelyissä ja tapahtumissa:

- Värejä vuodenajoista -taidenäyttely opistotalolla 19.1.–8.2.2023. Tiinalotta Särmölän akvarellimaalauskurssilaisten töitä.
- Taiteemme helmiä -taidenäyttely opistotalolla 10.2.–8.3.2023. Tiinalotta Särmölän Kuvataide 1, Kuvataide 2B ja akryylimaalauksurssien opiskelijoiden töitä
- Kuvataiteilija ja EKKOn kuvataidekurssien opettajan Tuomas Tyrisevän öljyvärimaalauksen näyttely opistotalolla 14.–31.3.2023
- TPO:n kevätinäyttely Taavetin kirjastolla 18.3.–13.4.2023
- EKKOn kevätinäyttely Luumäellä 15.-16.4.
- Kuvataiteen ja kädentaitokurssien kevätinäyttely opistotalolla 21.–23.4.2023
- Tanssillinen virkistystapahtuma 29.4. opistotalolla. Kaikille avoin tanssitapahtuma osana EKKOn opettajan Kristiina Vainikan tanssipedagogiikan opintoja.
- Kulttuuria kaikille -taidenäyttely Kulttuuritila Nuijamiehen aulagalleriassa 3.5.–10.6. Tiinalotta Särmölän kuvataidekurssien opiskelijoiden töitä
- Kamalan hienoa -ikkunataidenäyttelyjä Lappeenrannan keskustan tyhjen liiketilojen näyteikkunoissa maaliskuu-toukokuussa 2023. Mukana teoksia Maire Pyykön akvarellikursseilta sekä Tiinalotta Särmölän kuvataidekursseilta.
- Kehitysvammaisten näyttämötaiteen Hyppy!-festivaalit Lappeenrannassa 23.5.2023. Festareilla esiintyivät sekä kehitysvammaisten EKKOn teatteri -ryhmä että Joutsenon erityisryhmien teatterikurssilaiset.
- EKKOn kevätpäivä 27.5.2023 pihakirppis, opiskelijoiden taidemyyntiä, taimien vaihtoa, maalaustyöpaja lapsille ja tanssituokioita opiston pihalla.
- Luumäen taiteen perusopetuksen opiskelijoiden yhteisteos linnunpönttö mukana Kotkaniemen pihapiirin Paras pönttö -näyttelyssä 27.5. alkaen
- EKKO mukana Lappeenrannan Vammaisneuvoston järjestämässä Täällähän myöskin asutaa -tapahtumassa Satamatorilla 13.6.2023
- Lappeenrannan kaupungin Seniorisäpinät 16.6.2023 Myllysaarella, liikuntalajien esittelyä
- EKKOn akvarellistien taidenäyttely Luonnon lumoa 9.–15.7. Galleria Linnoituksessa.
- Wanhan kaupungin festivaalit 28.–29.7.2023 Lappeenrannan linnoituksella. EKKOn toiminnan esittelyä ja pullonyöriponnan työnäytöksiä.
- EKKO mukana kehitysvammaisten tapahtumassa Kesäkivaa Marjolassa 3.8.2023
- Langanlyöntejä, Tapio Poralin nypläystöiden näyttely 28.8.2023 alkaen opistotalon aulassa.
- EKKOn avoimet ovet 27.–29.8. opistotalon ja Lehtitalon tiloissa.
- Greenreality-tapahtuma ja kaupungin avoimet ovet kansalaistorilla 31.8.2023
- LUTin ja LABin uusille opiskelijoille suunnattu Welcome Fair -tapahtuma 1.9.2023 LUTin kampuksella
- Yhes enemmän -messut Taavettihallissa Luumäellä 9.9.2023
- EKKOn Hyvinvointia kestävästi teemaviikko 25.–29.9.: paneelikeskustelu, luentoja, työpajoja

- Lappeenrannan Kirkkokuiston Loistopuisto avattiin 8.11.2023. Mukana oli opiston taiteen perusopetuksen oppilaiden töitä.
- Valtakunnallinen Osaaminen näkyviin -teemaviikko 2.–8.10. Somejulkaisuissa esittelyssä opintopisteet kansalaisopiston opinnoissa
- Väriä kaamokseen -taidenäyttely opistotalolla 10.–29.11.2023. Tiinalotta Särmölän Kuvataide 1-, 2B- ja akryylimaalauskurssilaisten töitä.
- Joulukorttien askartelupaja (maksuton) 27.11. opistotalolla. Joulupostia ikäihmisille -kampanja 13.11.– 4.12.2023., jossa kerättiin joulukortteja toimitettavaksi kotihoidon ja asumispalvelujen ikääntyneille asukkaille.
- EKKOn joulumyyjäiset opistotalolla 9.12.2023.

Kuva 8. Maisemamaalausta akryyliväreillä -kurssin osallistujia maalaamassa opiston vierisessä arboretumissa.

EKKOn opiskelijoille ja henkilökunnalle avoimen, opistotalolla sijaitsevan kierrätyspisteen (”tuo tullessais, vie mennessäis”) ja Koltut kiertoon -vaatteiden kierrätysrekin toimintaa jatkettiin. Lehtitalolla toimi kielten oppimateriaalin kierrätyspiste.

2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin edellisvuosien tavoin sairauspoissaoloja ja koulutuspäiviä tilastoimalla. Kaikilla opiston opettajilla oli mahdollisuus osallistua palkallisesti kaikille yhteisiin koulutuksiin. Koulutuksia ja työpajoja järjestettiin osaamisperusteisuudesta (opintopisteytys ja arviointi), kestävästä tulevaisuudesta sekä Puhe-Judosta™. Opiston päätoimisen henkilökunnan jäsenillä oli mahdollisuus osallistua sekä kaikille yhteisiin koulutuksiin että oman osaamisen kehittymistä tukeviin koulutuksiin. Työsuhteessa olevilla tuntiopettajilla oli mahdollisuus osallistua yhdelle opiston kurssille maksutta lukukauden aikana ja tämän lisäksi muille kursseille alennettuun hintaan. Näin tuettiin opettajien työssäjaksamista ja yhdenvertaista kohtelua.

Vuoden aikana toteutettiin Pedapullat -keskustelutilaisuus neljä kertaa. Keskusteluaiheita olivat opiston opiskelijaraatitoiminta, turvallisuusasiat, kestävä tulevaisuus ja opistotoiminnan tulevaisuuskenaariot. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 68 henkilökunnan jäsentä.

Uusien opettajien perehdytysilta järjestettiin elokuussa. Illan aikana käytiin läpi opistossa työskentelyn keskeiset periaatteet. Käytänteiden ja toimintatapojen ohjeistamisen lisäksi uusille opettajille kerrottiin taito- ja taideaineiden vastuuopettaja Tuija Näräsen ja vieraiden kielten vastuuopettajan Tarmo Mahlan johdolla aikuisten opettamisen erityispiirteistä. Perehdytysiltaan osallistuivat päätoimisen henkilökunnan jäsenet (ml. työsuojeluvaltuutettu) ja lähes kaikki uudet tuntiopettajat.

Syyskauden päätteeksi rehtori piti päätoimisen henkilöstön jäsenten kanssa rehtorin vartit, joissa käytiin läpi kokemuksia ja ajatuksia kuluneesta syksystä. Yhteisen tuokion tarkoituksena on tukea vuosittaisia kehityskeskusteluja ja mahdollistaa aiempaa nopeampi asioihin reagointi.

Syksyllä tarjottiin vapaamuotoista kohtaamispaikkaa henkilöstölle EKKO-live aamukahvien merkeissä. Rehtori ja hallintopäällikkö olivat tavattavissa Zoomin välityksellä kerran kuussa.

EKKOn henkilökunnalle suunniteltu hyvinvointiteemainen tyhy-päivä järjestettiin Lehtitalossa maaliskuussa. Lokakuussa henkilökunta herkutteli yhdessä Gelateria Marina Vallongossa. Joulupuurolle kokoonnuttiin joulukuussa ravintola Saimaaseen.

2.3 Hanketyö

Vuonna 2023 jatkui kuuden kansalaisopiston yhteinen laadunkehittämishanke **Opistojen tunnettavuuden lisääminen palvelumuotoilun ja viestinnän keinoin (2022–2024)**. OPH:n tukeman hankkeen tavoitteena on lisätä opistojen tunnettavuutta ja toiminnan laatua ja sen keskeiset teemat ovat osaamisperusteisuus ja kestävä tulevaisuus. Mukana ovat EKKOn lisäksi Etelä-Helsingin kansalaisopisto, Ahjolan kansalaisopisto, Kalliolan kansalaisopisto, Nurmijärven opisto ja Vuolteen opisto. Etelä-Helsingin kansalaisopisto koordinoi hanketta.

Hankkeen yhtenä toimintona on kehitetty ja kokeiltu asiakasraatitoiminnan erilaisia muotoja ja syksyllä 2023 laadittiin yhdessä myös asiakasraatitoiminnan käsikirja. EKKOssa aloitettiin keväällä 2023 opiskelijaraadin tapaamiset, joihin kutsuttiin opiskelijoita tiedottamalla asiasta eri kanavissa. Raatiin ilmoittautuneet 12–14 jäsentä tapasi opiston edustajien kanssa vuoden aikana kolme kertaa ja tapaamisissa käydyissä teemakeskusteluista on saatu hyvää tietoa esimerkiksi opiston viestinnän toteuttamiseen, kurssisuunnitteluun sekä osaamisperusteisiin koulutuksiin opistossamme.

Yhteishankkeessa on kehitetty yhdessä viestintää ja markkinointia esimerkiksi opiskelijatarinoita hyödyntävän animaatiokampanjan sekä vaikuttajamarkkinointikokeilujen muodossa. Hankkeessa on tehty pienimuotoisia kyselytutkimuksia opistojen tunnettuudesta sekä tuotettu yhteistä viestintämateriaalia esimerkiksi osaamisperusteisista kursseista.

Hankkeen puitteissa suunniteltiin myös yhteinen Kestävä tulevaisuus kansalaisopistoissa -luentosarja, johon kukin opisto tuottaa striimattuja tai verkkoluentoja. Syksyllä 2023 luentosarjassa oli EKKOn järjestämä Arto O. Salosen *Hyvä elämä kriisiytyvässä ajassa* -luento sekä Etelä-Helsingin kansalaisopiston *Hyvinvoinnin tärkeys arjessamme* -verkkoluento, jonka piti Jore Marjaranta.

2.4 Viestintä

Opiston opinto-ohjelma 2023–2024 ilmestyi verkossa 1.7.2023 ja painettuna elokuun alussa. Painetun ohjelman voi edellisvuoden tapaan noutaa opistotalon lisäksi jakelupisteistä lähikirjastoista, uimahallilta sekä Prisman ja Citymarketin aulatioista. Opinto-ohjelman jakelusta ja ilmoittautumiskäytännöistä tiedotettiin joka talouteen jaetulla tiedotteella. Opinto-ohjelman taitto tehtiin edelleen itse ja siinä pyrittiin edelleen parantamaan sisällön saavutettavuutta. Kestävän kehityksen teemoja huomioitiin opinto-ohjelmassa johdantoteksteissä ja kurssinimissä ja -kuvauksissa, mutta erillisistä keke-merkinnöistä tiettyjen kurssien kohdalla luovuttiin.

Opisto nosti säännöllisesti viestinnässä esiin sekä opettajiin, opettamiseen että opiskelijoihin ja opiston arkeen liittyviä tarinoita. Vuoden aikana EKKOn kotisivuilla ja somejulkaisuissa oli useita esittelyitä tai muita teemajuttuja opiston tuntiopettajista ja opiskeluryhmistä. Joulukuussa 2023 EKKO toteutti joulukalenterin sosiaalisessa mediassa. Joulukalenterin aiheena olivat *Maailma ympärillämme* -teeman innoittamana matkamuistot – läheltä ja kaukaa. Julkaisuissa jaettiin EKKOn opiskelijoiden ja opettajien kulttuurimuistoja niin Suomen eri maakunnista kuin Euroopan ja maailman eri kolkilta.

Opiston someviestinnässä kestävyysaiheet saivat näkyvyyttä myös erilaisten valtakunnallisten ja kansainvälisten teemapäivien ja juhlien yhteydessä. Opisto jakoi vuonna 2023 sisältöä esimerkiksi Rasismin vastaisella viikolla ja Earth Hour -teemapäivän yhteydessä maaliskuussa 2023 sekä Osaaminen näkyviin -viikolla lokakuussa 2023.

Yleistietoa EKKOn kestävästä kehityksestä oli luettavissa opiston verkkosivuilla sekä Peda.net -sivustolla. Opiston opetussuunnitelman ja perehdyttämisen tukena toimi EKKOn kestävä kehityksen toimintakäsikirja, jossa kuvataan kestävä kehityksen viitekehystä ja toimintaperiaatteita.

2.5. Opetus

Kielten kurssien suunnittelussa täsmennettiin entisestään kurssikuvausten osaamisperusteisuutta ja ohjelmaan merkittiin useita kursseja, joista opiskelija voi hakea digitaalista osaajamerkkiä tietyt kurssille asetetut vaatimukset täytettyään. Keväällä myönnettiin useita osaamismerkkejä ranskan ja italian kielestä. Keväällä jatkettiin opintopistekursseihin valmistautumista järjestämällä opettajille arviointikoulutusta sekä opintopistekurssien yhteistä suunnittelua. Syksyllä opetusohjelmassa tarjottiin ensimmäiset kielten opintopistekurssit englannin, ranskan, italian, kreikan ja japanin kielessä. Etä- ja hybridiovetuskursseja oli edelleen tarjolla ruotsissa, englannissa, italiassa, venäjässä, virossa, turkissa ja japanissa niistä saatujen hyvien kokemusten seurauksena.

Lehtitalolla kielten materiaalien ja muiden kirjojen kierrätyspisteiden toiminta jatkui edelleen. Kierrätyspisteestä opiskelijat saivat maksutta ottaa käytöstä poistettuja kielten oppikirjoja ja äänitteitä sekä tuoda myös omiaan. Poistomateriaalia oli jaossa myös opiston kevätpäivän pihakirppiksessä toukokuussa. Kurssien Peda.net-sivustoja oli useimmilla kielikursseilla. Opettajat käyttivät sivustoa opetusmateriaalien jakamiseen, opiskelijoiden informoimiseen ja kurssien markkinointiin. Opetuksessa hyödynnettiin enenevässä määrin digitaalisia työkaluja, mm. eri

kustantajien oppikirjoilleen tarjoamia digitaalisia esitysmateriaaleja, mikä osaltaan vähensi monistamisen tarvetta.

Suomen kielen opetusta maahanmuuttajille järjestettiin intensiivisinä päiväkursseina, ja eritasoisina iltakursseina sekä lähiopetuksena että etäopetuksena Zoomin kautta. Alueelle muuttavien maahanmuuttajien tausta on muuttunut, ja siksi sekä OPH:n rahoittaman luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen että yleisesti alkeiskurssien tarve on kasvanut, ja näihin tarpeisiin on pyritty reagoimaan käytettävissä olevan resurssin puitteissa järjestämällä rinnakkaisia LK-kurssiryhmiä ja uusia alkeiskursseja loppusyksystä ja loppukeväästä. Yhteistyö TE-palveluiden, Maahanmuuttopalveluiden ja muiden tahojen kanssa on jatkunut tiiviinä.

Kestävä kehitys on aina ollut tärkeä osa maahanmuuttajien opetusta. Konkreettisesti tämä näkyy esim. jätteiden lajitteluna Lehtitalon taukotilassa, tutustumisena suomalaisiin raaka-aineisiin ja ruokakulttuuriin yhteistyössä Kaakkois-Suomen Marttojen kanssa sekä kannustamisena hyvinvoinnin ylläpitämiseen mm. taukojumppaamalla Lappeenrannan kaupungin Myö liikutaan! -projektin lahjoittamia keppejä, kuminauhoja ja kävelysauvoja käyttäen.

Taito- ja taideaineissa suosituimpia kädentaitojen kursseja olivat keväällä keramiikka- ja savityökurssit, puutyö- ja koristeveistokurssit. Tekstiilitöissä suosituimpia olivat erilaiset ompelukurssit, kirjontakurssi sekä koneneulonta- ja kansallispukukurssit. Lasipajat ja mosaiikkikurssi olivat myös suosittuja, samoin huonekalujen entisöinti- ja verhoilukurssit. Erityisesti kirjonta-, lasipaja- ja mosaiikkikursseilla käytettiin paljon kierrätysmateriaaleja. *Vaatteen uusi elämä- ja Huonekalujen entisöintikursseilla* materiaalien kierrätys, tuotteen korjaus, entisöinti ja elinkaaren jatkaminen olivat päätavoitteina.

Taideaineissa suosituimpia kursseja olivat etäkursseina järjestetyt *Maisemat akvarelleilla-* ja *Piirtämisen perusteet* -kurssit samoin kuin lähiopetuksena järjestetyt akvarelli- ja akryylimaalauskurssit. Uutena kurssina oli erittäin suosittu *Posliininmaalauksen jatkokurssi edistyneille*, jolla jo kokeneemmat maalarit käyttivät kotoa löytyneitä materiaaleja, jolloin materiaalihankintojen kuluja tuli mahdollisimman vähän.

Syksyllä suositaan kädentaitojen kursseista jatkoivat keramiikka- ja savityökurssit sekä puutyö- ja koristeveistokurssit, erilaiset ompelukurssit, kirjonta- sekä koneneulonta- ja kansallispukukurssit. Lasipajat ja mosaiikkikurssi olivat myös suosittuja, samoin huonekalujen entisöinti- ja verhoilukurssit. Uutena kurssina oli *Tuftauksen peruskurssi*, jolla käytettiin myös kotoa löytyviä jämälankoja materiaaleina.

Taideaineissa suosittuja olivat etäkursseina järjestetyt *Maisemat piirustuksena ja akvarellina-* ja *lloinen joulu piirustuksena ja akvarellina* -kurssit samoin kuin lähiopetuksena järjestetyt akvarelli-, akryyli-, emali- ja posliininmaalaukskurssit. Uutena kurssina oli *Maisemamaalausta akryyliväreillä-* kurssi, jonka teemana oli opiston kestävän kehityksen erityisteema *Maailma ympärillämme*. Kurssi pidettiin ulkona opistotalon lähiympäristössä sijaitsevassa arboretumissa.

Luumäen kunnassa opisto järjesti taiteen perusopetusta. Taiteen perusopetuksessa kiinnitettiin huomiota erityisesti kierrätysmateriaalien käyttöön sekä yhteisöllisyyteen.

Kestävä kehitys kulki punaisena lankana kädentaito- ja taideaineiden sekä taiteen perusopetuksen kurssisuunnittelussa, sisällöissä ja opetuksessa teemanaan opiston kestävän kehityksen erityisteema *Maailma ympärillämme*.

Musiikin kurseja tarjottiin ensisijaisesti lähiopetuksena, mutta yksinlaulua ja pianonsoittoa oli mahdollista opetella myös kotikoneelta käsin. Laulutaidottomien laulukurssin verkkomateriaalit innostivat laulunharrastajia itseopiskeluun Etelä-Karjalan ulkopuoleltakin. Uutuuskurssien suosikkeja olivat *Popkuoro ja Pop/Jazz-laulu*. Uusina kursseina järjestettiin myös klassista kitaransoittoa, nokkahuilun soittoa pienryhmässä sekä bändisoiton alkeita aikuisille. Uutta kurssitarjontaa olivat lisäksi musiikin teorian ja säveltapailun sekä musiikin kuuntelun kurssit.

Liikuntakurssit tarjosivat iloa kaiken tasoisille liikkujille koko Lappeenrannan alueella, Luumäellä sekä Ylämaalla. Kurssiohjelmassa pyrittiin huomioimaan harrastajien erilaisia tarpeita rakentamalla tarjontaa reippaasta hikijumpasta kehonhuollollisiin tunteihin. Lisäksi liikunnassa järjestettiin paljon erilaisia lyhytkurseja ja hyvän suosion saaneita verkko- sekä MINI-kurseja. Liikunnan uutuuksia olivat *Hyvän yön hathajooga, Yin-jooga ja äänimaljarentoutus, Klassinen nyrkkeily nuorille, Neurojumppa, Tanssikuntopiiri senioreille, Rivitanssi, EKKOn tanssit senioreille, Nyky- ja showtanssi, Hypytön Lavis, K-Pop dance, Afrobeat, Kansanomaiset paritanssit, Shiatsu-kurssi* sekä kesäkurssina *Tiibetiläiset liikkeet*. Lisäksi järjestettiin lukuisia tanssi-workshoppeja sekä viikonloppukurseja. Kestosuosikkeina jatkoivat *Äijäjooga, Yin-jooga, Lavis-lavatanssijumppa®* sekä peruskuntoliikuntakurssit.

Tietotekniikan kurssien toteutumisaste oli edellisvuosien tapaan vaatimaton, 17:stä kurssista toteutui vain neljä. Toteutuneita kurseja olivat puhelimen ja tabletin käytön peruskurssit, pilvipalveluita käsittelevä kurssi sekä valokuvauksen alkeiskurssi. Osallistujan omiin tarpeisiin ja kysymyksiin pohjautuva yksilöopetus koettiin tarpeelliseksi, 31% kaikista tietotekniikan toteutuneista tunneista oli yksilöopetusta.

Kaikessa tietotekniikan opetuksessa yhtenä kantavana ajatuksena on, että käyttäjä oppii tuntemaan laitteensa ja sen käyttömahdollisuudet. Näin hän oppii laitteen elinikää parantavien käytänteiden lisäksi myös paremmin puntaroimaan esim. sen, milloin vanhan laitteen korvaaminen uudella on perusteltua.

Muissa aineissa teatteri, improvisaatio ja sanataide olivat vahvasti kurssitarjonnassa. Syksyllä 2023 alkoi uutena kurssina aikuisten Opistoteatteri-ryhmä, joka valmistaa lukuvuoden aikana myös esityksen. Erityisryhmien teatteri- ja opintopiiriryhmät jatkoivat myös elinvoimaisina. Sen sijaan afaatikkojen Juttutupa-toiminta ei nykymuotoisena löytänyt riittävästi osallistujia. Kehitysvammaisten ja toimintarajoitteisten ryhmille annettiin opintosetelilennus suoraan kurssin hinnassa.

Kestäviä elämäntapoja ja kansalaistaitoja vahvistavat uudet kurssit kuten *Kasvimaan perustustyöt – alkuun kotitarveviljelyssä*, *Kompostointi tutuksi* sekä *Villiyrtit ruoanlaitossa* herättivät paljon kiinnostusta, samoin kuin ikääntyvässä Etelä-Karjalassa ajankohtainen *Edunvalvontavaltakirja*-kurssi. Naistenpiiri -kurssilla tutustuttiin yhteistyössä järjestöjen ja kumppaneiden kanssa muun muassa mielenterveystyöhön, kansalaisvaikuttamiseen, kompostointiin ja paikallishistoriaan Rakuunamäellä. *Maailma ympärillämme* -erityisteema näkyi esimerkiksi Euroopan ruokakulttuureihin tutustuttavilla etäruokakursseilla, elokuvakurssilla ja biologiaa ja kansatiedettä yhdistävillä verkkoluentokursseilla, kuten *Hyvän ja pahan ilman linnut* sekä *Pyhät ja suojelevat puut* -kursseilla.

Yleisöluennot pidettiin sekä Kulttuuritila Nuijamiehessä, Lappeenrannan pääkirjastolla ja verkkoluentoina. Kevään luentoteemoja olivat *Miten elää ilmastokriisi niskassa*, *Suvorovin linnoitukset Etelä-Karjalassa* sekä *Metsästä hyviä hetkiä*, jossa käsiteltiin luonnon vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin. Syksyn luentojen aiheina olivat *Planetaarinen ruokavalio Välimeren maustein*, *Hyvä elämä kriisiytyvässä ajassa* (nämä luennot osana Hyvinvointia kestävästi -teemaviikkoa), *Viron historian käännekohtia* sekä *Ero lapsiperheessä*. Luentojen osalta tehtiin yhteistyötä järjestöjen, kuten Tuglas-seura, MLL ja Greenpeace. Lisäksi osana hanketyötä yhteistyöoppilaitosten kanssa syksyllä 2023 kuultiin Jore Marjarannan verkkoluento *Hyvinvoinnin tärkeys arjessamme*. Luentojen yleisömäärät ovat nousseet aiemmasta vuodesta selvästi: kevään luennoille osallistui noin 175 henkilöä, syksyn luennoille n. 215 henkilöä, minkä lisäksi Arto O. Salosen striimatun luennon tallennetta on katsottu jo yli 500 kertaa.

Tilauuskoulutusta järjestettiin Lappeenrannan lisäksi Ylämaalla, Nuijamaalla ja Luumäellä.

3 Arviointi

3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa

Opiston toiminnan strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan EKKOn suorituskykymittaristolla, johon on liitetty omaksi osa-alueeksi kestävä kehitys. Mittaristossa kestävän kehityksen osa-alueen tavoitteeksi on asetettu:

Opisto toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kaikessa toiminnassa kiinnitetään huomiota vastuullisuuteen. Toiminnassa toteutuu ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, taloudellinen ja kulttuurinen vastuu.

Kestävän kehityksen tavoitteen toteutumisen kannalta keskeisiksi toimenpiteiksi on asetettu:

Seurataan energian- ja vedenkulutusta sekä paperikopioiden määrää. Jätteitä kierrätetään. Tehdään hankintoja harkiten, välineistöä kierrätetään ja korjataan mahdollisuuksien mukaan. Tarjotaan kursseja, jotka edistävät ja opettavat kestävästä kehityksestä, kulttuuriperintöä, tapoja ja perinteitä. Edistetään kulttuurista monimuotoisuutta.

Kestävän kehityksen mittarin osa-alueet ovat nähtävissä kuvassa 5.

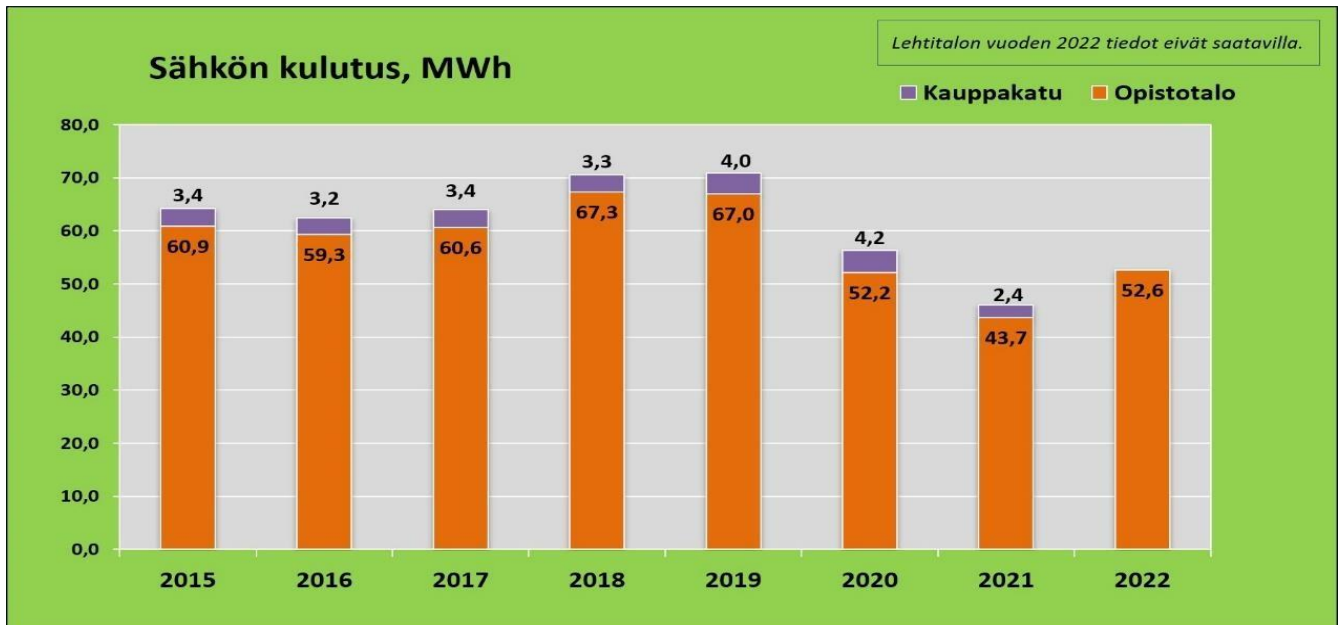
<u>MITTARI</u>	<u>TULOS</u>	<u>TAVOITE</u>	<u>ARVOSANA</u>	<u>PAINO</u>
Kopiomäärä / vuosi	57 598	85 000	10	18 %
Sähkönkulutus /vuosi (MWh)	59,7	40	8	18 %
Hankintojen osuus muista kuluista (%)	0,3	2	10	28 %
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä (%)	8,1	10	8	18 %
Maahanmuuttajaopettajien määrä (%)	16,7	12	10	18 %
Osa-alueen suorituskyky:				9,3

Kuva 5. Kestävän kehityksen tunnusluvut 2023 ja niiden painottuminen suorituskykymittaristossa

Mittariston mukaisen suorituskyvyn tavoitearvo on 8, joten vuonna 2023 kestävän kehityksen osatekijöiden suorituskyky oli tavoiteltua parempi. Edellisvuoteen (ka. 9,6) verrattuna suorituskyvyn kokonaisarvosanaa on hieman laskenut maahanmuuttajaopiskelijoiden osuuden lasku. Numeerisesti maahanmuuttajia v. 2023 oli n. 7% enemmän kuin edellisvuonna, mutta kokonaisuosallistujamäärän (netto-osallistujat) kasvettua n. 11%, jää maahanmuuttajien osuus pienemmäksi. EKKOn kestävän kehityksen osa-alueen suorituskyvyn voidaan kuitenkin sanoa olevan edelleen kiitettävällä tasolla.

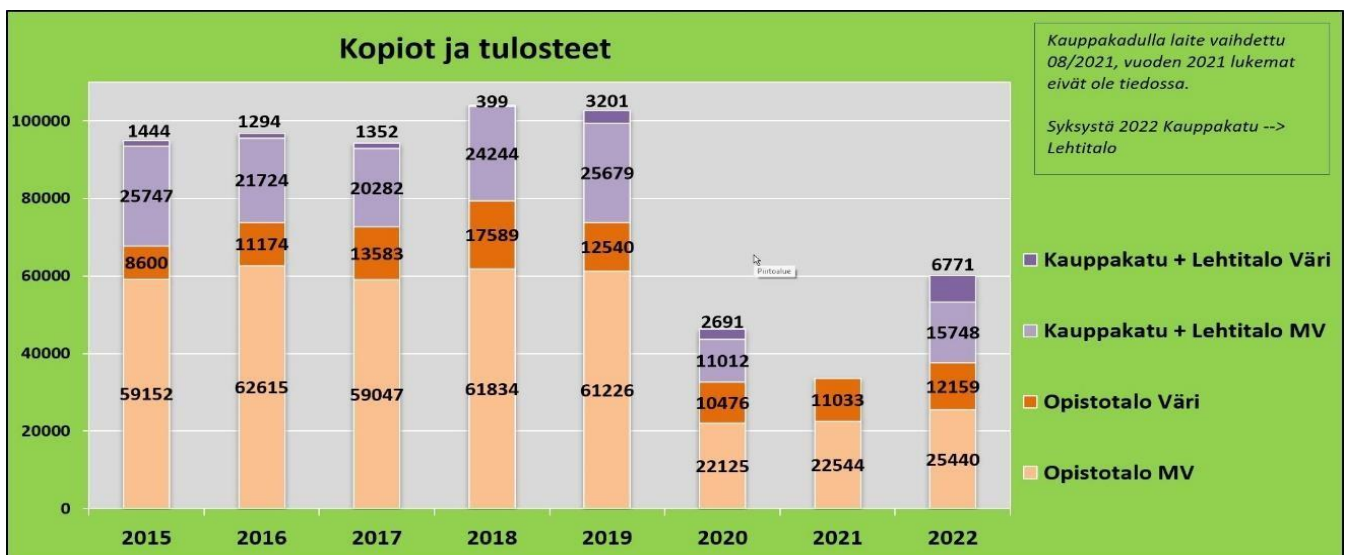
Opistotalon sähkönkulutus on pitkälti verrannollinen siellä järjestettyihin opetustunteihin. Suurimpana kuluttajana on IV-laitteisto, jonka tehotasojen ajastuksia säädetään tarkasti opetusryhmien tarpeiden mukaan. Lehtitalon sähkönkulutus näkyy vertailussa ensimmäistä kertaa.

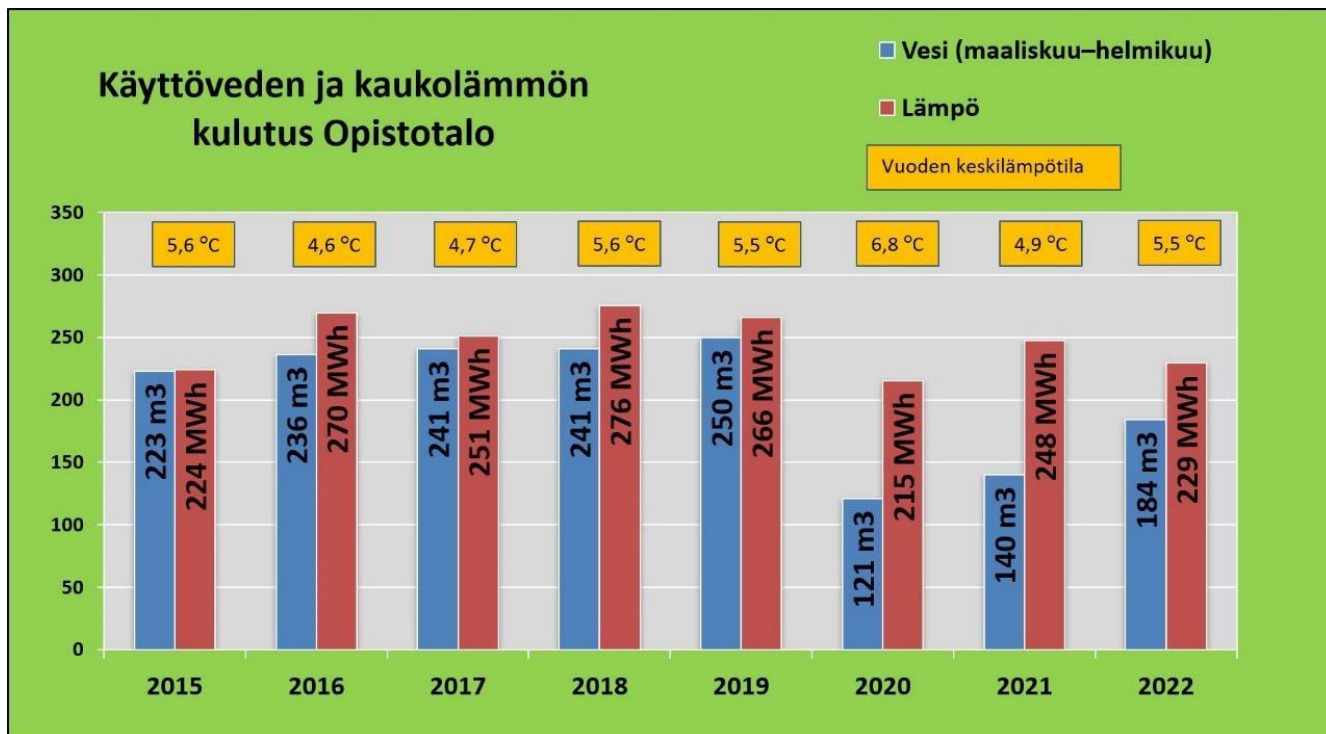
Kuvio 1. Sähkönkulutuksen kehitys EKKOssa vuosina 2015–2023

Kopioissa ja tulosteissa on huima pudotus vuoteen 2019 verrattuna. Koronavuosien jälkeinen vähentynyt opiskelijamäärä on huomioitava luvuissa edelleen, mutta myös siirtyminen entistä enemmän digitaalisiin oppimateriaaleihin vähensi kopiointitarvetta.

Kuvio 2. Kopioiden ja tulosteiden määrän kehitys EKKOssa vuosina 2015–2023

Opistotalon lämmön ja veden kulutukseen vaikuttavat suoraan siellä järjestetyt oppitunnit ja opiskelijamäärät. Kaukolämmön kulutukseen vaikuttaa suuntaa antavasti myös vuoden keskilämpötila.

Kuvio 3. Käyttöveden ja kaukolämmön kehitys EKKOssa vuosina 2015–2023

3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa

EKKOn kestävän kehityksen teemojen toteutumista opetuksessa arvioidaan kokoamalla määriteltyjen kestävän kehityksen kurssien ja opiskelijoiden määrät (taulukko 1). Kurssien määrä muodostuu havaitun tarpeen ja käytettävissä olevien tuntiresurssien perusteella. Kurssien määrää kuvaavampi seuranta-alue ovat aineiden ja kurssien keskimääräiset kurssikohtaiset opiskelijamäärät. Seurannassa on syytä huomioida keväällä 2022 jatkunut koronaepidemia, jonka vuoksi opetusta aloitettiin porrastetusti suunniteltua myöhemmin. Lisäksi ryhmien enimmäiskoot säilytettiin tuolloin yhä normioloja pienempinä.

Taulukko 1. Kurssi- ja opiskelijamäärät valituissa aineissa ja seurantakursseilla

Kurssi	Kestävän kehityksen teema	Lukuvuosi	suunnitellut/ toteutuneet kurssit	Opiskelijat	Opiskelijat/ kurssi
Huone- kalujen entisöinti ja verhoilu	jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	2019-2020	9/8	84	10,5
		2020-2021	7/3	27	9
		2021-2022	6/3	32	10,6
		2022-2023	9/9	81	9
		2023-2024	9/7	78	11,1
Vaatteen uusi elämä	vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	2019-2020	2/2	25	12,5
		2020-2021	2/1	10	10
		2021-2022	2/1	11	11
		2022-2023	2/2	24	12
		2023-2024	2/2	24	12
Kielet	kansainvälisyys	2019-2020	155/130	1816	14
		2020-2021	170/109	1085	10
		2021-2022	160/95	860	9
		2022-2023	160/91	1170	12,9
		2023-2024	141/77	1072	13,9
Suomen kieli	monikulttuurisuus	2019-2020	56/49	647	13
		2020-2021	46/43	433	10
		2021-2022	59/48	466	9,7
		2022-2023	79/59	684	11,6
		2023-2024	61/54	754	13,9
Liikunta ja tanssi	henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi	2019-2020	356/321	6282	19,5
		2020-2021	474/395	4184	10,5
		2021-2022	504/299	3184	10,6
		2022-2023	392/299	5395	18
		2023-2024	384/309	5718	18,5

Vuonna 2023 opetuskausien pääasialliset pituudet noudattivat vakiintunutta kestoja: keväällä 12 ja syksyllä 11 opetusviikkoa. Vapaana sivistystyönä järjestettyjen opetustuntien määrä kasvoi vuonna 2023 yhteensä 817 tuntia edellisvuoteen verrattuna (taulukko 2), mutta se ei vastannut vielä koronavuosia edeltäneitä tuntimääriä. Opiskelijämäärissä näkyi opiskelijoiden edellisvuotta aktiivisempi paluu harrastustoiminnan pariin.

Eri ainealojen toteutuneet tunti- ja opiskelijamäärät vastasivat pääosin edellisvuosia. Suomen kielen kurssit maahanmuuttajille (ml. luku- ja kirjoitustaidon koulutus), liikunta ja kädentaidot säilyivät vahvimpina opetusaloina. Puutarha- ja ruoka-aiheisia lyhytkursseja tarjottiin edellisvuotta enemmän ja ne kiinnostivat opiskelijoita. Sen sijaan vieraiden kielten toteutuneet opetustunnit vähenivät entisestään, mikä on selvästi havaittavissa koronavuosien jälkeen alkaneena valtakunnallisena kehityssuuntana kansalaisopistokentällä. Tietotekniikan koulutukset käynnistyivät edelleen heikosti, mikä kertonee it-taitoja kehittävien maksuttomien kurssien tarjonnan lisääntymisestä alueella.

Taulukko 2. Vapaana sivistystyönä järjestetty opetus ainealoittain 2023

Vapaan sivistystyön opetus	Tot. tunnit yht.	Tot. aste	Aineen osuus tarjonnasta	Kurssit	Kurssilaiset	Kurssilaisten osuus kaikista kurssil.
TPO	207	73 %	1 %	8	61	1 %
Yhteiskunta	382	70 %	2 %	31	409	4 %
Musiikki	2215	83 %	13 %	57	539	5 %
Vieraat kielet	1800	61 %	11 %	80	1105	11 %
Suomi	3217	93 %	19 %	56	699	7 %
Tietotekniikka	75	32 %	0 %	9	54	1 %
Taideaineet	1184	81 %	7 %	34	415	4 %
Kädentaidot ja muotoilu	3348	87 %	20 %	102	1140	11 %
Liikunta, tanssi ja jooga	4014	84 %	24 %	294	5332	53 %
Muu koulutus	244	86 %	1 %	22	291	3 %
2023 YHTEENSÄ	16 686	81 %	100 %	693	10 045	100 %
<i>Vuosi 2022</i>	15 867	81 %		694	8 876	

Opetus järjestettiin ensisijaisesti lähiopetuksena, mutta tarjolla oli myös etäopetus- ja hybridikursseja. Etäopetuksena toteutettuja kursseja oli edellisvuotta vähemmän. Etäopiskelijoita tuli laajasti opiston varsinaisen toiminta-alueen ulkopuoleltakin, myös ulkomailta.

Opiston omia tiloja hyödynnettiin mahdollisimman tehokkaasti ja opetusta tarjottiin laajasti eri puolilla toiminta-aluetta (taulukko 3). Erityistä huomiota kiinnitettiin kurssitarjonnan säilyttämiseen Luumäen, Joutsenon ja Ylämaan alueilla ja kurssimainontaan. Haasteita esiintyi opettajien rekrytoimisessa ympäryskuntien opetusryhmiin. Lisäksi Lehtitalon käyttöaste oli odotettua alhaisempi johtuen kielikurssien laskeneesta toteutumisasteesta.

Taulukko 3. Vapaana sivistystyön järjestetty opetus toiminta-alueittain 2023

Vapaan sivistystyön tunnit	Lpr	Ylämaa	Joutseno	Luumäki	Etäopetus	Tot. tunnit yht.
TPO	–	–	–	207	–	207
Yhteiskunta	315	10	21	–	36	382
Musiikki	1756	–	405	31	23	2215
Vieraat kielet	1548	–	92	46	114	1800
Suomi	2235	–	–	120	862	3217
Tietotekniikka	75	–	–	–	–	75
Taideaineet	1015	–	–	–	169	1184
Kädentaidot ja muotoilu	2695	105	321	227	–	3348
Tanssi ja liikunta	3355	87	308	206	58	4014
Muu koulutus	202	–	4	10	28	244
2023 YHTEENSÄ	13 197	202	1151	847	1289	16 686
<i>Vuosi 2022</i>	13 307	203	1097	747	515	15 867

Huom! Etäopetus eriytetty omaksi toiminta-alueekseen syksyllä 2022, kevään etäopetus sisältyy Lpr-sarakkeeseen.

EKKOssa oli edellisvuosien tavoin käytössä Kaikukortti, joka on tarkoitettu vähävaraisille henkilöille. Lappeenrantalaiset Kaikukortin haltijat saattoivat osallistua kaikille kurseille (pl. laivurikurssit ja yksilöopetus) maksutta. Etuutta voi käyttää kerran lukukaudessa. Vuonna 2023 kaksitoista henkilöä sai maksuttoman kurssin Kaikukortilla.

4 Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma 2024

Keväällä 2024 opistossa aloitetaan valmistautuminen kestävän kehityksen työn ulkoiseen arviointiin, joka on edellytys kestävän kehityksen sertifikaatin uusimiselle. Uusimisauditointia varten tehdään OKKA-säätiön laatima [kestävän kehityksen indikaattorien](#) itsearviointi, johon osallistuu sekä opetus- että hallintohenkilöstö. Itsearviointin ja itsearviointikeskustelujen pohjalta laaditaan kestävän kehityksen kehittämissuunnitelma, joka sisällytetään EKKOn yleiseen kehittämissuunnitelmaan vuosille 2024–2027. Suunnitelmanteossa koko opistoyhteisöä osallistetaan tavoitteiden laadintaan.

Kehittämissuunnitelmassa opiston kehittämistavoitteiden suuntaviivoja ja kehittämistoimia tarkastellaan EKKOn skenaariopohjaisen strategian mukaisten kolmen päätavoitteen näkökulmasta, joita ovat:

1. Opetustarjonnan ajantasaisuus ja monipuolisuus
2. Henkilöstön osaamisen ajantasaisuus ja hyvinvointi
3. Strateginen yhteistyö ja viestintä

Kestävä kehitys heijastuu kaikkiin kehittämisen osa-alueisiin, niiden toimenpiteiden ja vastuiden määrittelyyn sekä resurssien suunnitteluun. Kullekin pääkehittämiskohteelle laaditaan lisäksi avaintoimet, joihin opetuksessa ja operatiivisessa toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota vuonna 2024. Niissä huomioidaan kestävän kehityksen neljä peruselementtiä: ekologisuus, kulttuurisuus, sosiaalisuus ja taloudellisuus.

Etenkin syksyyn 2024 kohdistuva määrärahojen vähentyminen heijastuu taloudellisesti kestävän opistotoiminnan huolelliseen suunnitteluun. Sopeutumistoimina syyslukukautta lyhennetään ja kurssimaksuja korotetaan. Lisärahoitusta opetustoiminnan ja henkilöstön kouluttamisen kehittämiseksi haetaan Erasmus+-liikkuvuus- ja laadunkehittämishankkeilla. Opinto-ohjelman jakelua jakelupisteillä (ei kotiinjakelua) jatketaan ja ohjelman painosmäärää supistetaan merkittävästi.

Vuonna 2024 syvennetään erityisesti sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden toteuttamista opiston toiminnassa. Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden edistämiseksi EKKOssa toteutetaan mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Huomioidaan lukuvuoden erityisteema *Sopusoinnussa* opetuksen sisällöissä.
- Opetuksessa lisätään mahdollisuuksien mukaan kokemuksellisuutta esimerkiksi lähiluontoon sekä erilaisiin vierailukohteisiin suuntautuvien retkien muodossa.
- Suunnitellaan Korjaa itse! -työpajamuotoisia lyhytkursseja, joilla opetellaan korjaamaan ja huoltamaan arjen asioita, kuten polkupyöriä, vaatteita ynnä muuta.
- Ylläpidetään kansainvälistä ruokakurssitarjontaa.
- Jatketaan kuuden kansalaisopiston kestävää tulevaisuutta ja hyvinvointia käsittelevä maksuttomien hybridiluentojen sarjaa.
- Suunnitellaan henkilöstön palkallisten kehittämisspäivien sisältö.
- Vahvistetaan henkilöstön osaamista koulutuksilla (mm. vastuullisuus- ja tietosuoja, planetaarinen pedagogia, opintopistesuoritusten arviointi).
- Tarjotaan opettajille ja opiskelijoille hankerahan puitteissa osallistumismahdollisuuksia kansainvälisille liikkuvuusjaksoille.
- Uudistetaan perehdytysmateriaalia päivittämällä Tuntiopettajan opas viestinnällisemmäksi.
- Pilotoidaan lähtöhaastattelu opistosta poistuville henkilöille.
- Kehitetään työyhteisön yhteisöllisyyttä aloittamalla Lukuvuosi käyntiin -kahvitilaisuudet ja Toimistotorstai-aamukahvit.
- Otetaan käyttöön EKKOn turvallisemman tilan periaatteet.
- Toteutetaan henkilöstön ja opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely ja laaditaan sen perusteella tayv-suunnitelma 2025–2028.
- Osallistutaan hyvien väestösuhteiden edistämiseen paikallisesti ELY-keskuksen hankeverkostossa.
- Kehitetään edelleen sidosryhmäyhteistyötä niin kaupungin, koulutusorganisaatioiden kuin järjestökentänkin kanssa.
- Tehdään yhteistyötä esimerkiksi Muisti ry:n kanssa heidän jäsenistöään hyödyntävien liikuntakurssien osalta.
- Huomioidaan viestinnässä sivistyksen juhluvuosi ja kansallinen kansalaistaitoviikkosyyskuussa.

- Osallistutaan Kulttuurilla kukoistusta -tapahtumaan ja Lappeenrannan kaupungin Unelmavuosi-tapahtumiin.
- Viimeistellään kehittämissuunnitelma uusimisauditoinnin yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella. Valmis EKKOn kehittämissuunnitelma 2024–2027 esitellään koko henkilöstölle syyskuussa.

Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan toteutumista seurataan eri strategisille päätavoitteille määritellyin tunnusluvuin. Asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vastaa koko opiston henkilöstö. Vuodelle 2024 asetettujen erityistavoitteiden toteutumisesta vastaavat opiston ydinprosessien mukaiset vastuuhenkilöt.

Kaikille kehittämistoimille yhteisenä, laajempaan tavoitteena on edellisvuoden tavoin kestävän kehityksen arvioinnin jatkuvuuden turvaaminen sekä arvioinnin näkyväksi tekeminen opiston koko henkilöstölle, tuntiopettajat mukaan lukien. Tämä tarkoittaa keke-tiimin säännöllisiä tapaamisia ja kestävän kehityksen teemoista ja tavoitteista puhumista henkilökunnan ja opettajien yhteisissä palaverissa sekä opiskelijaraadissa.

Kestävän kehityksen vastuuhenkilö vaihtuu elokuussa 2024, kun opiston kädentaito- ja taideaineiden vastuupettaja Tuija Näränen eläköityy ja hänen tehtäviään jatkaa Noomi Levo.